

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นับแต่อดีต การท่องเที่ยวของไทยนับเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายตลอดมา โดยได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากทางภาครัฐบาลและเอกชนอย่างต่อเนื่อง ในทุกๆ ระดับทั้งระดับประเทศ ภูมิภาค และ จังหวัด อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย มีความสำคัญและนำรายได้เข้ามาสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก สร้างรายได้สูงเป็นอันดับต้นๆ เมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าประเภทอื่นๆ รายได้จากการท่องเที่ยวมีส่วนในการช่วยลดปัญหาการขาดดุลการค้าระหว่างประเทศ ในภาวะปัจจุบัน นอกเหนือไปจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่กระจายไปท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในประเทศ ได้มีส่วนช่วยไม่ให้เกิดการหลังไหลของเงินออกไปยังต่างประเทศ การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจำนวนมากของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งก่อให้เกิดการกระจายรายได้ สร้างรายได้ในชุมชนตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในประเทศ รวมไปถึงการเรียนรู้และเข้าใจในขนบธรรมเนียม ประเพณีศิลปวัฒนธรรมความเป็นอยู่วิถีชีวิตของคนในแต่ละพื้นที่ และยังก่อให้เกิดจิตสำนึกที่ดีและสร้างความรู้สึกรักในถิ่นของตนเอง

จะเห็นได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาคมีจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยภูมิภาคที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคเหนือ ตามลำดับ ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกเป็นรายภาค และจังหวัด ระหว่างปี พ.ศ. 2549 - 2552

ภาค และจังหวัด	2549 จำนวนคน	2550 จำนวนคน	2551 จำนวนคน	2552 จำนวนคน
ทั่วราชอาณาจักร	136,247,145	144,301,357	144,380,199	124,840,868
กรุงเทพมหานคร	36,172,138	35,953,546	35,110,693	30,037,911
ภาคกลาง	45,427,792	50,191,964	51,113,659	44,687,155
ภาคเหนือ	16,363,199	16,989,171	19,348,828	14,854,730
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	21,171,613	22,321,969	20,213,804	18,252,380
ภาคใต้	17,112,403	18,844,707	20,924,038	17,008,692

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2549 - 2550)

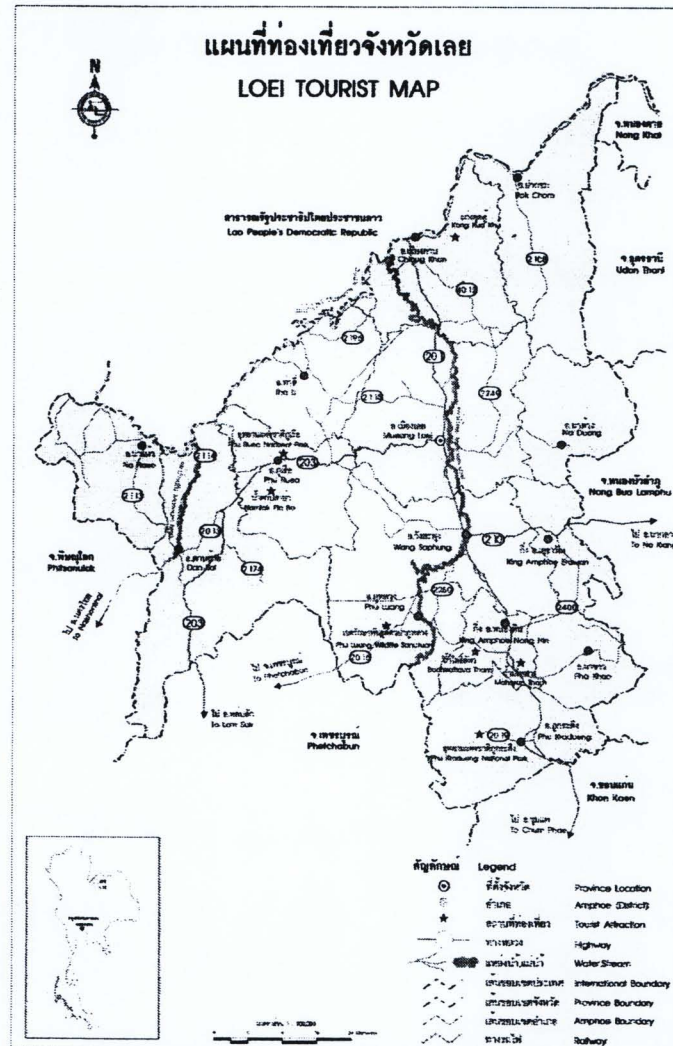
กรมการท่องเที่ยว (พ.ศ. 2551 - 2552) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

หากดูจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาคแล้วจะเห็นได้ชัดว่ามีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยต่อเนื่อง แต่จำนวนนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนลดลงในช่วงปี 2552 เนื่องมาจากปัญหาการเมืองภายในประเทศในประเทศไทยในปี 2552 กระทบต่อภาคการท่องเที่ยวของไทย แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันที่ภาคการท่องเที่ยวของไทยกำลังเผชิญกับปัจจัยลบด้านการท่องเที่ยวหลายด้าน จากภาวะเศรษฐกิจโลก เช่น ราคาน้ำมันในตลาดโลก ค่าเงินบาทที่ปรับแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสถานการณ์การเมืองภายในประเทศที่ยังคงมีความไม่แน่นอนที่ส่งผลกระทบต่อมาตรการการท่องเที่ยวโดยตรง ดังนั้นการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยแบบยั่งยืน ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ เศรษฐกิจและสังคม ทำให้มีการกระจายรายได้ไปยังภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ รายได้ที่กระจายไปสู่ท้องถิ่น ได้ถูกนำมากระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ ทำให้มีการหมุนเวียนของเงิน และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวขึ้นมา เช่น ธุรกิจโรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร ศูนย์การค้า ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น ธุรกิจด้านบริการ รถเช่า ฯลฯ ซึ่งธุรกิจต่างๆ เหล่านี้ ก่อให้เกิดความต้องการทางด้านแรงงาน และก่อให้เกิดการจ้างงานในท้องถิ่นที่มีอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีรายได้ ลดปัญหาการว่างงาน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และส่งผลเกี่ยวเนื่อง ไปถึงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคในพื้นที่ ความเจริญ ความสะดวกสบายต่างๆ ที่เข้ามา

ในปี 2553 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้กำหนด 9 เมืองที่มีศักยภาพแห่งการท่องเที่ยวของไทย โดยหนึ่งในนั้นคือจังหวัดเลย ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงจากนักท่องเที่ยว จากสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเลย ปี 2553 ที่มีจำนวนถึง 1,114,070 คน โดยมีรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 1,500 ล้านบาท

จังหวัดเลยเป็นจังหวัดชายแดน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีอาณาเขตทางทิศเหนือ ติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง ในอดีตนั้น เป็นเพียงชุมชนเล็กๆ เมื่อ พ.ศ. 2396 ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 พระองค์ทรงพิจารณาเห็นว่า บริเวณลุ่มแม่น้ำเลยและที่ใกล้เคียง มีผู้คนพลเมืองหนาแน่นเพิ่มมากขึ้นกว่าแต่ก่อน เพื่อประโยชน์สุขของอาณาประชาราษฎร์ และความปลอดภัยของบ้านเมือง เห็นสมควรจัดตั้งเป็นเมืองขึ้น จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาท้ายน้ำเป็นข้าหลวงออกมาสำรวจบริเวณที่เห็นว่าเหมาะสม พระยาท้ายน้ำเห็นว่าบริเวณที่ตั้งจังหวัดเลยปัจจุบันซึ่งอยู่ริมแม่น้ำหามานและแม่น้ำเลย ไหลมาบรรจบกันซึ่งได้แก่หมู่บ้านแฮ่ และบริเวณใกล้เคียงเป็นที่ราบอุดมสมบูรณ์ ทั้งมีพลเมืองหนาแน่น จึงนำความขึ้นกราบทูลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงทราบ จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งเมืองขึ้นและให้ชื่อว่า “เมืองเลย” ตามชื่อแม่น้ำเลยซึ่งเป็นแม่น้ำใหญ่ที่สุดของบริเวณที่จะตั้งเมือง

ในปัจจุบัน จังหวัดเลย แบ่งการปกครอง ออกเป็น 14 อำเภอ คือ อ.เมืองเลย อ.วังสะพุง อ.ปากชม อ.ท่าลี่ อ.ภูเรือ อ.คำชะอี อ.ภูกระดึง อ.นาแห้ว อ.นาด้วง อ.ภูหลวง อ.ผาขาว อ.เอราวัณ อ.หนองหิน และ อ.เชียงคาน ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 แผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวของ จังหวัดเลย
ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาพจาก folktravel.com

จังหวัดเลย เป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเข้าไปท่องเที่ยว เนื่องจากมีภูมิประเทศที่มีความสวยงามทางธรรมชาติ โอบล้อมด้วยภูเขาสลับซับซ้อน อุดมไปด้วยพืชพรรณป่าไม้นานาชนิด มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญซึ่งเป็นที่รู้จักแพร่หลาย เช่น ภูกระดึง ภูเรือ ภูหลวง สวนหินผางาม แก่งคุดคู้ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระราชสุริยวงศ์ พระราชสุริยวงศ์ ประเพณีบุญหลวงและการละเล่นผีตาโชน ชุมชนบ้านไม้เก่าเชียงคาน นอกจากนี้ยังมีวัดสำคัญที่ประชาชนนิยมมาทำบุญ เช่น วัดป่าเนรมิตวิปัสสนา วัดศรีสุทธาวาส และ วัดโพธิ์ชัย เป็นต้น การมีสภาพภูมิประเทศที่หลากหลาย ทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวหลายประเภท ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ จำนวน 90 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวโบราณคดี จำนวน 28 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวประเพณี วัฒนธรรม จำนวน 38 แห่ง ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายเหล่านี้ ส่งผลต่อการเติบโตทางด้านการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัด โดยสังเกตได้จากการเติบโตทางด้านการต่างๆ ของจังหวัดเลย ทั้งจากภาคเกษตร และภาคนอกเกษตร ของจังหวัดเลย ได้จากตารางที่ 1.2

ตาราง ที่ 1.2 ผลิตภัณฑ์จังหวัด เลย ตามราคาประจำปี จำนวนตามสาขาการผลิต พ.ศ. 2548-2552

(หน่วย : ล้านบาท)

สาขาการผลิต	2548	2549	2550	2551	2552
ภาคเกษตร	11,387	9,085	12,144	13,227	15,350
1 สาขาพืชผล ปศุสัตว์ และการป่าไม้	11,198	8,897	11,954	13,007	15,101
2 สาขาประมง	189	188	190	220	249
ภาคนอกเกษตร	15,973	17,765	21,583	23,199	22,572
3 สาขาเหมืองแร่ และเหมืองหิน	506	532	2,465	2,400	985
4 สาขาอุตสาหกรรม	628	701	1,036	1,105	1,201
5 สาขาไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	305	331	352	358	408
6 สาขาก่อสร้าง	934	982	1,262	1,102	1,176
7 สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์	4,591	5,214	5,517	6,158	6,064
8 สาขาโรงแรม และภัตตาคาร	1,222	1,335	1,423	1,492	1,712
9 สาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	810	841	956	1,031	1,033
10 สาขาคลังกลางทางการเงิน	779	1,025	1,091	1,142	1,167
11 สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	856	901	910	897	893
12 การบริหารราชการแผ่นดิน และการป้องกันประเทศ	1,684	1,822	1,960	2,261	2,237

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แหล่งที่มา : รายงานสถิติจังหวัด พ.ศ. 2553 สำนักงานสถิติจังหวัดเลย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง ที่ 1.2 ผลิตภัณฑ์จังหวัด เลข ตามราคาประจำปี จำนวนตามสาขาการผลิต พ.ศ. 2548-2552
(ต่อ)

(หน่วย : ล้านบาท)

สาขาการผลิต	2548	2549	2550	2551	2552
13 สาขาการศึกษา	2,589	2,898	3,332	3,785	4,041
14 สาขาการบริการด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	806	912	1,013	1,207	1,260
15 สาขาการบริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	241	246	241	235	276
16 สาขาถูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	23	24	26	27	29
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	27,360	26,850	33,726	36,426	37,922
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากร (บาท)	42,359	41,332	51,661	55,552	57,674
ประชากร (1,000 คน)	646	650	653	656	658

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แหล่งที่มา : รายงานสถิติจังหวัด พ.ศ. 2553 สำนักงานสถิติจังหวัดเลย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดเลย ในภาคการเกษตรมีการเพิ่มขึ้นนับตั้งแต่ช่วงหลังปี 2549 จากภาคการเกษตรกรรม ป่าไม้ ล่าสัตว์ ที่เพิ่มขึ้นทุกๆปี จากปี 2550 ที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดจากภาคนี้ 11,954 ล้านบาทเพิ่มเป็น 13,007 ล้านบาท ในปี 2551 และ 15,101 ล้านบาท ในปี 2552 และในส่วนของภาคนอกการเกษตร ที่มีการเติบโตเพิ่มมาโดยตลอด จากปี 2548 ที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดจากภาคนี้ 15,973 ล้านบาทเพิ่มเป็น 17,765 ล้านบาท ในปี 2549 เพิ่มเป็น 21,583 ล้านบาท ในปี 2550 เพิ่มเป็น 23,199 ล้านบาท ในปี 2551 และ 22,572 ล้านบาท ในปี 2552 จากหลายส่วนที่เป็นส่วนสำคัญในการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของธุรกิจทางการท่องเที่ยว อันมีผลอย่างมากกับการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัด โดยถ้าดูจากตาราง ในภาคของโรงแรมและภัตตาคาร ที่มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องโดยตลอด แต่ยังคงมีการเติบโตที่เป็นไปค่อนข้างช้า ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วจังหวัดเลยนับเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพความพร้อมทางด้านการท่องเที่ยวทั้งทางด้านแหล่งท่องเที่ยว ประเพณี และวัฒนธรรมเป็นทุนอยู่แล้ว ดังนั้นการเติบโตทางการท่องเที่ยวของจังหวัดเลยแบบยั่งยืน จะส่งผลไปถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจด้าน โรงแรม ภัตตาคาร การก่อสร้าง ด้านอสังหาริมทรัพย์ ตัวกลางทางการเงิน การขายส่ง ขายปลีกและอื่นๆ และอีกหลายธุรกิจที่มีผลต่อการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดเลยในภาพรวม

จากการที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเลย เป็นจำนวนมากส่งผลทำให้รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวโดยรวมมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในทุกๆปี ดังตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 แสดงข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดเลย พ.ศ. 2549- 2551

ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	ปี พ.ศ.		
	2549	2550	2551
จำนวนนักท่องเที่ยวรวม (คน)	870,071	914,837	842,381
จำนวนนักท่องเที่ยวไทย (คน)	858,575	900,689	832,115
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (คน)	11,496	14,148	10,266
ระยะวันพักเฉลี่ย (วัน)	2.39	2.35	1.84
ค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยวต่อหัวต่อวัน (บาทต่อวัน)	685.32	707.44	764.04
รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวโดยรวม (ล้านบาท)	1,113.22	1,184.52	1,279.28

ที่มา : ปี 2549 - 2550 กองวิชาการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ปี 2551 กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเลย โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นชาวไทย หากคำนวณค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเลยแล้วจะเห็นได้ว่าการใช้จ่ายเป็นเงินจำนวนมาก ในด้านรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยว ปี 2549 เป็นเงิน 1,113.22 ล้านบาท ปี 2550 เป็นเงิน 1,184.52 ล้านบาท และปี 2551 เป็นเงิน 1,279.28 ล้านบาท การใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในปี 2549 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายโดยคำนวณจากค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่อคน ใน 1 วัน มีค่าใช้จ่ายเป็นเงินทั้งสิ้น 685.32 บาทต่อหัว ในปี 2550 เป็นเงินทั้งสิ้น 707.44 บาทต่อหัว และในปี 2551 เป็นเงิน 764.04 บาทต่อหัว จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกๆ ปี แต่ระยะวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวลดลง จากปี 2549 - 2551 เป็น 2.39 วัน , 2.35 วัน , 1.84 วัน ตามลำดับ ซึ่งจำนวนวันพักเฉลี่ยที่ลดลงมีผลกระทบทางด้านการท่องเที่ยวโดยตรง และยังส่งผลกระทบต่อเชิงลบต่อการเติบโตทางด้านการเศรษฐกิจของจังหวัดเลย

จะเห็นได้จากจำนวนโรงแรมและห้องพักมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดังตารางที่ 1.4

ตารางที่ 1.4 แสดงจำนวนโรงแรมและห้องพักในจังหวัดเลย พ.ศ. 2546-2550

รายการ	2546	2547	2548	2549	2550
จำนวนโรงแรม (แห่ง)	10	10	12	12	31
จำนวนห้องพัก (ห้อง)	550	550	612	612	1,354

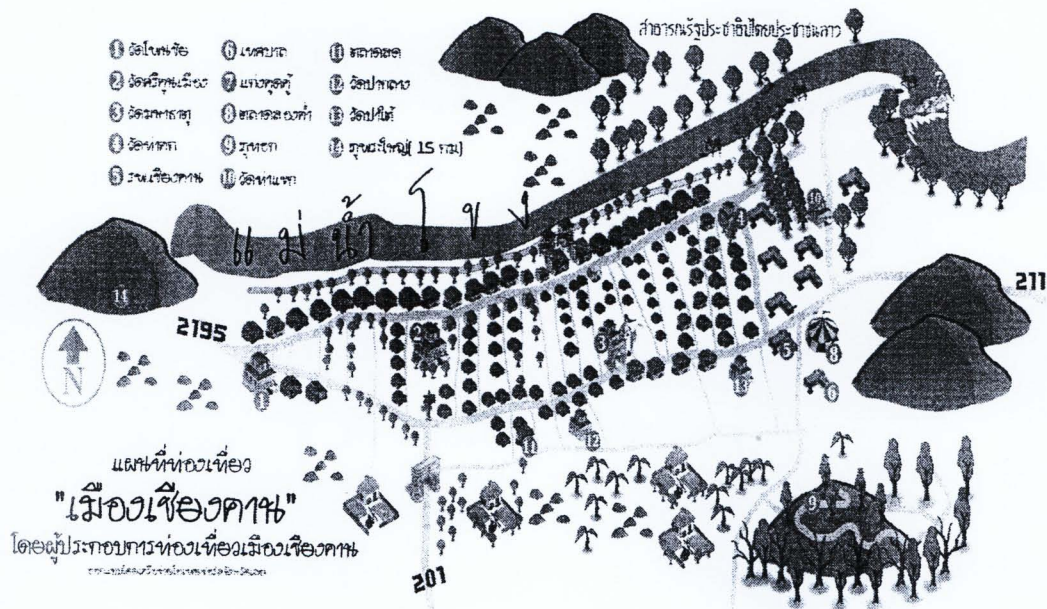
ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

จำนวนโรงแรมที่เพิ่มมากขึ้น จากปี 2546 ที่มีจำนวน 10 แห่ง เพิ่มจำนวนเป็น 12 แห่งในปี 2548 และมีจำนวนเพิ่มมากถึง 31 แห่งในปี 2550 ซึ่งเพิ่มจำนวนถึง 19 แห่งในระยะเวลาหนึ่งปี จำนวนห้องพักที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นเกิน 100% จากปี 2546 ที่มีเพียง 550 ห้อง เพิ่มเป็น 1,354 ห้อง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีมากขึ้น

แนวโน้มของการเติบโตทางด้านการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเลย เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งในปัจจุบัน แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดเลย ที่มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยวมากเป็นพิเศษในช่วงปีที่ผ่านมาคือ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

อำเภอเชียงคานเป็นอำเภอเล็กๆ ในจังหวัดเลย เป็นอำเภอที่มีพื้นที่ติดชายแดนของประเทศไทย ติดริมฝั่งแม่น้ำโขง ในอดีตชาวหลวงพระบางบางส่วนได้อพยพมาตั้งรกราก ที่ อ.เชียงคาน และได้นำวัฒนธรรมแบบอย่างจากหลวงพระบางเข้ามา หรือจะเรียกได้ว่าเชียงคานเป็นเมืองคู่แฝดของหลวงพระบาง ก็ได้ เพราะไม่ว่าจะเป็นประเพณี อาหารการกิน ภาษาพูด ก็มีความละม้ายคล้ายเคียงกัน มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลากหลาย มีที่พัก ร้านอาหาร และบริการล่องเรือชมทิวทัศน์สองฝั่งโขง นอกจากนี้ยังมีของที่ระลึกที่ขึ้นชื่อของอำเภอคือผ้าไหม มะพร้าว แก้ว ยังมีแหล่งท่องเที่ยวให้นักเดินทางได้สัมผัสอีกด้วย มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ แก่งคุดคู้ จุดชมวิวกุหลาบ โครงการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ ถ้ำวัฒนาเป๋น น้ำตกตาดซ้อ น้ำพุธรรมชาติ วนน้ำพุฯ และมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น ศูนย์วัฒนธรรมไทคำบ้านนาป่าหนาด ศูนย์วัฒนธรรมผิวน้ำบ้านนาข้าว พระพุทธรูปมิ่งมงคลลีลาทวินคราภิรักษ์ (วัดปากน้ำเหือง) วัดพระพุทธรูปทศกัณฐ์เงิน จิตรกรรมฝาผนังวัดศรีคูณเมือง ประกอบกับวิถีชีวิตอันเรียบง่ายของคนในพื้นที่ สภาพบ้านเรือนที่มีเอกลักษณ์ และนโยบายของทางจังหวัดในการคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตแบบเดิมๆ โดยคงพื้นฐานของวิถีความเป็นอยู่แบบดั้งเดิมเอาไว้ เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบค่อยเป็นค่อยไป เหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกที่จะเข้าไปท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ส่งผลให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ส่งผลดีทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดเลย

เป็นอย่างมาก ซึ่งได้แสดงภาพให้เห็นแหล่งท่องเที่ยวต่างๆที่สำคัญของอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ดังภาพที่ 1.2

ภาพที่ 1.2 แสดงแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ที่มา : Gotoloei.com

อำเภอเชียงคาน แหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในจังหวัดเลย ที่กำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว โดยมีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจที่จะเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก โดยดูจากสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคานจังหวัดเลย ดังแสดงไว้ในตาราง 1.5

ตารางที่ 1.5 สถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักในที่พักในอำเภอเชียงคานในเดือนตุลาคม 2553-ธันวาคม 2554

เดือน (พ.ศ.)	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)
ตุลาคม (2553)	10,124
พฤศจิกายน(2553)	15,016
ธันวาคม (2553)	41,255
มกราคม (2554)	39,890
กุมภาพันธ์ (2554)	21,345
มีนาคม (2554)	20,390
เมษายน (2554)	16,097
พฤษภาคม (2554)	14,518
มิถุนายน (2554)	9,182
กรกฎาคม (2554)	7,296
สิงหาคม (2554)	14,464
กันยายน (2554)	12,397
รวม	221,974

ที่มา : เทศบาลตำบลเชียงคาน จังหวัดเลย (กองวิชาการ และแผนงาน) โดยข้อมูลทั้งหมดเป็นข้อมูลการเข้าพักของนักท่องเที่ยวจากโรงแรม และสถานที่พักใน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

จากตารางที่ 1.5 ได้แสดงให้เห็นสถิติการเข้ามาของนักท่องเที่ยวในช่วงระยะเวลา ตุลาคม – ธันวาคม 2553 และ มกราคม – กันยายน 2554 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน มีจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวตลอดทั้งปีของจังหวัดเลย โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและเข้ามามากที่สุดในช่วงเดือนธันวาคม(2553) และเดือนมกราคม(2554) ที่มีมากถึง 41,255 คน และ 39,890 คน ตามลำดับ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดและจากการศึกษาข้อมูลทางด้านการท่องเที่ยวจึงเห็นประเด็นที่น่าสนใจให้เลือกทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เป็นเป้าหมายในการศึกษานี้ อันเนื่องด้วย อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย มีความใหม่ ของความเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากในช่วงปีที่ผ่านมา และ มีความเหมาะสมที่จะเข้าไปศึกษาเพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ในทิศทางที่เหมาะสมในโอกาสต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยว ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยว และความพึงพอใจในการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยว หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบาย และส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยหรือเป็นกรณีศึกษาสำหรับแหล่งท่องเที่ยวแห่งอื่นๆ ต่อไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยว ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยว และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ที่ค้างคืนและไม่ได้ค้างคืน จำนวน 400 คน ในช่วงเดือน มิถุนายน – ธันวาคม 2554

1.5 นิยามศัพท์

พฤติกรรมในการท่องเที่ยว หมายถึง วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว การเดินทาง สถานที่ที่ชื่นชอบ สถานที่พัก ระยะเวลาในการมาท่องเที่ยว การใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว ในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยว ราคาค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว การจำหน่ายและเวลาการให้บริการ การเดินทางท่องเที่ยว การคมนาคม ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ในขณะที่ท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

นักท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง ชาวไทยที่ไม่ได้มีที่พักถาวร ในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยซึ่งเดินทางไปท่องเที่ยว ณ สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่พัก ร้านค้า สถานบริการในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

สถานที่ท่องเที่ยว หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยอันได้แก่ ถนนคนเดินชายโขง โครงการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ ศูนย์วัฒนธรรมไทดำบ้านนาป่าหนาด ศูนย์วัฒนธรรมผิชนน้ำบ้านนาข้าว พระพุทธนวมินทรมงคลลีลาทวินคราภิรักษ์ วัดพระพุทธบาทภูควายเงิน จิตรกรรมฝาผนังวัดศรีคุณเมือง เป็นต้น

สถานที่พัก หมายถึง สถานที่ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยใช้พักแรม ในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เช่น เกสต์เฮาส์สองผัวเมีย ดิโอลด์เชียงคาน บุติกโฮเต็ล เป็นต้น